

Auto en btw: de laatste aangifte van 2012

BTW - Uiterlijk 31 januari 2013 moeten ondernemers hun laatste aangifte btw over 2012 doen. In die aangifte moeten zij verschillende correcties maken, waaronder die voor het privégebruik van de auto. De btw-regels hiervoor zijn in 2011 halverwege het jaar gewijzigd. Een nadere toelichting.

In de laatste aangifte btw over 2012 moet de ondernemer correcties en afrekeningen maken ten aanzien van:

- het privégebruik door de ondernemer (vraag 1d);
- fictieve diensten (vraag 1d);
- BUA-correcties (vraag 5b);
- herziening van voorbelasting in verband met het gebruik van goederen en diensten voor zowel belaste, vrijgestelde en andere onbelaste doeleinden (vraag 5b).

In deze bijdrage staat het privégebruik van de auto centraal. Tot 1 juli 2011 vond er voor het privégebruik een correctie op de vooraf trek plaats. Sindsdien wordt er over het privégebruik van de auto geheven als fictieve dienst.

Fictieve dienst

Een ondernemer die een tot zijn bedrijf behorend goed ter beschikking stelt aan zichzelf of zijn personeel, verricht een fictieve dienst. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het gebruik van een vakantiewoning. Het privégebruik van de auto wordt per 1 juli 2011 ook aangemerkt als een fictieve dienst. Over de waarde van het eigen privégebruik of dat van zijn personeel is de ondernemer btw verschuldigd. Voor de berekening daarvan zijn drie situaties mogelijk.

1. De ondernemer of werknemer betaalt geen eigen bijdrage

Er is btw verschuldigd over het privédeel van de gemaakte uitgaven. De gemaakte uitgaven bedragen 1/5 maal het aankoopbedrag (exclusief btw en inclusief bpm) voor de eerste vijf jaar, als op de aanschaf btw drukt. Ook over de gebruiks- en onderhoudskosten (zoals leasekosten, benzine, onderhoud, reparaties) in 2012 is, voor zover daar btw op drukt, btw verschuldigd. Als er een (sluitende) kilometeradministratie aanwezig is, wordt de waarde van het privégebruik over 2012, als volgt berekend:

- januari t/m september 2012: $0,75 \times 19 \text{ procent} \times \text{privé-km} / \text{totaal km} \times \text{gemaakte uitgaven}$;
- oktober t/m december 2012 (na tariefsverhoging): $0,25 \times 21 \text{ procent} \times \text{privé-km} / \text{totaal km} \times \text{gemaakte uitgaven}$.

Als er geen (sluitende) kilometeradministratie wordt bijgehouden, ziet de berekening voor 2012 er als volgt uit:

$2,7 \text{ procent (of } 1,5 \text{ procent)} \times \text{catalogusprijs (inclusief btw en bpm)}$.

Sinds kort kan het percentage van 1,5 met terugwerkende kracht worden toegepast voor auto's vanaf het vijfde jaar na ingebruikname.

2. De ondernemer of werknemer betaalt een normale eigen bijdrage

Een eigen bijdrage is 'normaal' wanneer het bedrag dat wordt betaald gelijk is aan de door de werkgever gemaakte kosten voor een auto in verhouding tot het privégebruik. Is de eigen bijdrage die de werknemer betaalt gelijk aan of hoger dan de normale waarde, dan moet de ondernemer btw afdragen over de eigen bijdrage:

- januari t/m september 2012: $0,75 \times 19/119 \times \text{ontvangen bijdrage}$;
- oktober t/m december 2012 (na tariefsverhoging): $0,25 \times 21/121 \times \text{ontvangen bijdrage}$.

Voorbeeld

Vanaf mei 2009 stelt Popcorn B.V. een auto met een cataloguswaarde van 15.000 euro ter beschikking aan werknemster Jeanette Bond. De leaseprijs voor deze auto bedraagt 250 euro per maand. Van die bijdrage is 125 euro toe te rekenen aan het privégebruik van de auto door Jeanette. Zij gebruikt de auto ook daadwerkelijk voor 50 procent voor privédoeleinden. Vanaf mei 2009 betaalt Jeanette maandelijks 125 euro aan Popcorn B.V. Ze betaalde voor de wetswijziging van 1 juli 2011 al 125 euro per maand en daarom kan aangenomen worden dat deze waarde normaal is. Per jaar is dit $125 \text{ euro} \times 12 = 1.500 \text{ euro}$.

Voor de maanden januari tot september in 2012 draagt Popcorn B.V. aan btw af: $19/119 \times 0,75 \times 1.500 \text{ euro} = 180 \text{ euro}$.

Voor september t/m december in 2012: $21/121 \times 0,25 \times 1.500 \text{ euro} = 65 \text{ euro}$. In totaal is Popcorn B.V. in 2012 245 euro aan btw verschuldigd.

De normale eigen bijdrage voor het privégebruik van de auto moet op de aangifte vermeld worden bij vraag 1a.

3. De ondernemer of werknemer betaalt een te lage eigen bijdrage

Ligt de eigen bijdrage van de ondernemer of werknemer onder de normale waarde, dan is de eigen bijdrage

'te laag'. Ook hier moet onderscheid gemaakt worden tussen de situatie waarin wel, en de situatie waarin géén (sluitende) kilometeradministratie wordt bijgehouden. Als er een (sluitende) kilometeradministratie aanwezig is, wordt de waarde van het privégebruik van de auto als volgt berekend:

- januari t/m september 2012: $0,75 \times 19 \text{ procent} \times \text{privé-km} / \text{totaal km} \times \text{normale waarde}$;
- oktober t/m december 2012 (na tariefsverhoging): $0,25 \times 21 \text{ procent} \times \text{privé-km} / \text{totaal km} \times \text{normale waarde}$.

Wordt er geen (sluitende) kilometeradministratie bijgehouden, dan ziet de berekening voor 2012 er als volgt uit: $2,7 \text{ procent (of } 1,5 \text{ procent)} \times \text{catalogusprijs (inclusief btw en bpm)}$.

Er hoeft periodiek géén btw afgedragen te worden over de te lage eigen bijdrage.

Voorbeeld

Jeanette Bond draagt vanaf 1 juli 2011 voor 15 euro per maand bij aan de nieuwe auto met een cataloguswaarde van 16.000 euro. Zij gebruikt haar auto voor 50 procent voor privédoeleinden. Jeanettes bijdrage ligt onder de normale waarde. Jeanette houdt geen kilometeradministratie bij. De btw over het privégebruik wordt als volgt vastgesteld: $2,7 \text{ procent} \times 15.000 \text{ euro} = 405 \text{ euro}$.

Bezwaar maken

Er lopen op dit moment nog diverse procedures over de berekening van het privégebruik van de auto. De fiscus heeft onlangs overleg gehad met enkele organisaties van accountants en belastingadviseurs over het indienen van bezwaar tegen de berekening van het privégebruik. De uitkomst is dat het ook voor 2012 mogelijk is om collectief bezwaar aan te tekenen. Belastingadviseurs die in 2011 al (collectief) bezwaar aangetekend hebben, hoeven dat voor 2012 niet nogmaals te doen. Het bezwaar zal de Belastingdienst dan ambtshalve ook voor 2012 in aanmerking nemen. Het blijft mogelijk om zelf (individueel) een bezwaarschrift in te dienen, maar dat heeft dan tot gevolg dat de ondernemer niet betrokken is bij de collectieve bezwaarregeling.

Op dit moment lopen de volgende bezwaren:

- voor leaseauto's is geen btw verschuldigd omdat de fictiebepalingen voor het privégebruik van zakelijke goederen niet zijn bedoeld voor gehuurde goederen;
- voor auto's die ter beschikking worden gesteld tegen vergoeding is geen btw verschuldigd omdat de fictiebepalingen alleen gelden indien geen vergoeding wordt berekend;

- de normale waardebepaling is niet geldig omdat:
 - deze alleen van toepassing is in geval van fraude en ontduiking;
 - daarvoor een machtiging is vereist;
 - er geen enkele rechtvaardigende aanleiding is voor terugwerkende kracht;
- voor (btw op) brandstof en onderhoud bij margeauto's en/of auto's die tot het privévermogen van IB-ondernemers behoren, geldt geen interne heffing of correctie omdat geen aftrek op de auto zelf is genoten;
- de forfaitaire regelingen van 2,7 procent en 1,5 procent gaan ten onrechte uit van de cataloguswaarde inclusief bpm. Een milieumaatregel is bepalend voor de mate van correctie en de forfaits zijn daarom strijdig met het gelijkheidsbeginsel (primair)/moeten worden ontlast van bpm (subsidiar);
- het forfait van 2,7 procent voor zogenoemde ambulanten gaat uit van een te hoog percentage. Dit zou op basis van ervaringsgegevens 0,9 procent moeten zijn;
- het forfait van 2,7 procent voor gebruikers met een verklaring geen privégebruik gaat uit van een te hoog percentage en op basis van ervaringsgegevens zou dit 1,8 procent moeten zijn;
- voor vaststelling van de gemaakte kosten wordt in het eerste gebruiksjaar en de volgende jaren ten onrechte uitgegaan van een jaarlijkse toerekening van 1/5 van de aankoopsom van de auto omdat er geen rekening wordt gehouden met de restwaarde. Voor het eerste gebruiksjaar wordt geen rekening gehouden met tijdsevenredige toerekening op basis van het moment van eerste ingebruikneming;
- het forfait van 1,5 procent voor zogenoemde ambulanten met een auto waarop geen aftrek heeft plaatsgevonden dan wel waarvoor de herzieningstermijn is afgelopen, gaat uit van een te hoog percentage en op basis van ervaringsgegevens zou dit 0,5 procent moeten zijn;
- het forfait van 1,5 procent voor gebruikers met een verklaring geen privégebruik met een auto waarop geen aftrek heeft plaatsgevonden dan wel waarvoor de herzieningstermijn is afgelopen, gaat uit van een te hoog percentage en op basis van ervaringsgegevens zou dit 1 procent moeten zijn;
- ook voor IB-ondernemers geldt dat zij slechts één vaste werkplaats hebben; reizen naar andere bedrijfsadressen kwalificeert daarmee eveneens voor de btw als zakelijk gebruik;
- voor 2011 kan men niet twee regelingen te hanteren;
- de algemene aftrekbeperking voor privégebruik is geen beletsel om de btw geheel in aftrek te nemen. (*mr. C. Van Vilsteren*)